

bisfenol-A. I den forbindelse udsendte Socialistisk Folkeparti samme dag en pressemeddelelse, hvor Pia Olsen Dyhr, SF's forbrugerordfører, bl.a. udtalte:

»Bisfenol-A er et hormonforstyrrende stof. Forsøg har vist, at stoffet kan påvirke nervesystemet, forårsage ændringer i adfærd, forårsage ændret udvikling af prostata og urinrør, samt udvikle mulige forstadier til kræft i prostatakirtlen og brystkirtlen. Når et kemikalie har så stærke potentielle virkninger, skal de ikke forefindes på markedet, heller ikke i små mængder. Derfor vil jeg gerne opfordre miljøministeren til at forbyde stoffet på det danske marked.«

I Danmark har Miljøstyrelsen længe været stærkt kritisk over for EU's hidtidige risikovurdering af bisfenol-A. I forlængelse af EFSA's afgørelse i slutningen af juli 2008 udtalte Henrik Søren Larsen fra Miljøstyrelsen, Kemikalier, den 28. juli 2008 til DR.dk: »På sundhedssiden er der en tvivl vedrørende alle hormonforstyrrende stoffer. Vi har ønsket yderligere undersøgelser, men er ikke kommet igennem med det indtil videre.«

Udenlandske erfaringer

I august 2007 erklærede 38 førende bisfenol-A-eksperter i en fælles erklæring, at bisfenol-A er et farligt stof, og at mennesker udsættes for større mængder af bisfenol-A end de mængder, der i dyreforsøg har vist sig at være skadelige. Det nuværende gennemsnitlige niveau i mennesker er 1-2 nanogram pr. milliliter. Der er altså tale om yderst små koncentrationer, før faren for negative konsekvenser er til stede³⁾.

Samtidig er bisfenol-A uden for kontrol i forhold til spredning og oplagring i levende organismer og mennesker. Det amerikanske Center for Disease Control and Prevention fastslog i 2005, at kemikalien er uden for kontrol og har spredt sig til mennesker. Centeret fandt stoffet i 95 pct. af forsøgspersonerne i en test.

Desuden skal man også være opmærksom på de såkaldte kombinationseffekter, der betyder, at stoffer med 0-virkning under en bestemt grænseværdi godt kan have en effekt sammen med andre stoffer, herunder andre stoffer med 0-virkning. Populært sagt er $0+0+0=7$. Pointen er, at selv om EU's fødevarerstyrelse mener, at stoffet er sikkert i sutteflasker, så udsættes mennesker også for andre hormonstoffer fra andre

kilder. Derfor er det fornuftigt at fjerne bisfenol-A. Kombinationseffekterne betyder, at de mængder, som EFSA finder er uskadelige for mennesker, sagtens kan være yderst skadelige i kombination med andre stoffer.

Canada har gennemført en risikovurdering af bisfenol-A og besluttet, at risikoen for uønskede effekter hos nyfødte og småbørn er så stor, at der bl.a. skal indføres et forbud mod brug af bisfenol-A i sutteflasker. Der er i øjeblikket en høringsproces i gang i Canada, og der forventes lovgivning på området i 2009.

Forbrugerrådet mener, at Danmark skal lade sig inspirere af Canada. Claus Jørgensen, miljøpolitisk medarbejder i Forbrugerrådet, udtaler på Forbrugerrådets hjemmeside: »Problemet er, at stoffer migrerer, dvs. siver ud af plasten og over i mælken eller den væske, som er i sutteflasken. På den måde udsættes børnene for dette kemiske stof, der mistænkes for at have hormonforstyrrende effekt. I Forbrugerrådet bakker vi derfor op om Canadas initiativ. Vi mener, at Danmark bør gå forrest i EU og forbyde bisfenol-A i sutteflasker og andre forbrugerprodukter.«

Såfremt EU måtte finde de bedre danske regler problematiske, må EU i sidste ende føre en sag mod Danmark. Danmark skal under alle omstændigheder ikke give op på forhånd, men prøve alle muligheder i EU-systemet og arbejde for bedre standarder end det, som EFSA i dette tilfælde kan acceptere. Der kan herunder også blive tale om brug af miljøgarantien.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at Danmark under alle omstændigheder ikke skal acceptere, at EU forhindrer de enkelte medlemslande i at føre den bedste og skrappeste miljø- og sundhedspolitik. Selv for partier, der ikke måtte dele dette synspunkt, giver det mening at bruge alle de midler, der findes inden for rammerne af EU.

Selv hvis Danmark skulle tabe en sag som denne ved en endelig afgørelse ved EF-Domstolen, er der ingen tvivl om, at EU-systemet ikke i længden vil kunne leve med at skulle banke lande på plads i tabersager som denne. At bruge de muligheder, som EU-systemet tilbyder, er derfor også en måde at føre miljø- og sundhedsvenlig politik på. At lade være med at bruge disse muligheder er overgivelse og accept af meget skadelige og hormonforstyrrende kemikalier.

³⁾ <http://www.environmentalhealthnews.org/newscience/2007/2007-0803chapelhillconsensus.html#2007kaiser>